

23.10.2023

Sivistysvaliokunta
SiV@eduskunta.fi

HE 60/2023 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan, että nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan vähimmäismäärän tasoa lasketaan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan laskukaavaa muutetaan. Jatkossa Kansaneläkelaitoksen kuntoutusrahassa olisi vain yksi vähimmäismäärä, sekä vain yksi laskukaava vähimmäismäärän ylittäville kuntoutusrahoille.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ei kannata ehdotettuja muutoksia. Leikkaukset olisivat suuruudeltaan noin 13 prosenttia ja ne kohdistuisivat heikoimmassa asemassa oleviin nuoriin ja nuoriin aikuisiin. Opiskelijan toimintakyvyn rajoitteet, vammaisuus tai pitkäaikaissairaus vaikuttavat opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksiin sekä mahdollisuuksiin valita koulutusala ja työ. Näillä tekijöillä on myös selkeä vaikutus toimeentuloon opintojen aikana ja opintojen jälkeen.

Nuoren kuntoutusraha ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettava kuntoutusraha ovat opintojen aikaisia taloudellisia tukimuotoja. Amatilliset opinnot ovat pitkäkestoisia, joten ne eivät ole suoraan verrattavissa tavallisen kuntoutusrahan saajien kuntoutuksen keston ja toimeentulon turvaamisaikaan. Nuoren kuntoutusrahan korkeampaa tasoa on perusteltu myös sillä, että se kannustaa nuorta suorittamaan toisen asteen koulutuksen mieluummin kuin hakeutumaan työkyvyttömyyseläkkeelle. AMKE katsoo, että ensisijaisena tavoitteena tulee aina olla nuorten siirtyminen opintojen kautta työelämään. Menetetystä työpanoksesta aiheutuu yhteiskunnalle ja työpaikoille suuret kustannukset.

Tavallisiin opintoetuuksiin kuuluu opintorahan ohella opintolaina, jota opiskelija voi nostaa. Yhteenlaskettuna nämä ovat samaa tasoa kuin nykyinen nuoren kuntoutusraha tai ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettava kuntoutusraha. Toimintarajoitteisten, vammaisten tai pitkäaikaissairaiden nuorten voimavarat työntekoon opintojen ohella ovat rajalliset. Heidän on lisäksi muita vaikeampaa saada työpaikkaa opintojen ohelle. Tämä on todettu myös hallituksen esityksen luonnoksessa. AMKE painottaa, että kuntoutusrahojen merkitys toimeentulon turvaamisessa ja itsenäistymisessä on oleellinen.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Satu Ågren
johtava asiantuntija

Lisätiedot: johtava asiantuntija, Satu Ågren, 040 772 3234, satu.agren@amke.fi